ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻՆ՝ ԿԱԽՎԱԾ ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԿԵՐԱԿՐՈՒՄԻՑ

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐՈՒՄ

Ուղեցույց Թեժ գծի աշխատողների համար (ներառյալ առողջապահական, սննդային և երեխաների պաշտպանության անձնակազմը)

Մանուկները և վաղ տարիքի երեխաները, որոնք կերակրվում են կրծքի կաթի փոխարինիչներով (BMS), ինչպես կաթնախառնուրդը՝ գտնվում են ռիսկի ներքո օրինակ՝ թերսնուցում, հիվանդություն և մահ արտակարգ իրավիճակներում: Գործե՛ք անմիջապես՝ պաշտպանելու նրանց և աջակցելու մայրերին և այլ խնամատարների՝ նվազեցնելու վտանգը և բավարարելու մանուկների սննդային կարիքները:

Արտակարգ իրավիճակներում, փոխարինիչների օգտագործումը պահանջում է ըստ իրադրության, համակարգված և կայուն խնամքի ամբողջական մոտեցում և հմուտ աջակցություն՝ պաշտպանելու և աջակցելու բոլոր երեխաներին (երկուսն էլ՝ կրծքով և առանց կրծքի կերակրվող): Դիտել գծապատկերը՝ *Արտակարգ իրավիճակներում արհեստական կերակրման պլանավորման և կառավարման միջամտող* հրահանգներով առաջնորդվելու համար այս աջակցությունը իրագործելու նպատակով:

1 Ձգույշ ստուգեք Ձեր իրավասությունը՝ ստանալու կրծքի կաթի փոխարինման աջակցություն՝ 1-1 գնահատման միջոցով[1]

Արհեստական սնուցման կարիքները պետք է սահմանվեն անհատական մակարդակի գնահատման միջոցով որակյալ առողջապահական կամ սնուցման աշխատակիցների միջոցով, որոնք պատրաստված են կրծքի կաթով և նորածնի կերակրման ոլորտում:

Ավելի ապահով այլընտրանքային տարբերակներ հնարավոր չեն

- Մայրիկի սեփական կրծքով կթված կաթ:
- Վերսկսում՝ վերադառնալու կրծքով կերակրմանը (ռելակտացիա):
- Կրծքով կերակրում առողջ այլ կնոջ՝ ոչ երեխայի մոր կողմից:
- Դոնորի՝ մարդկային կաթ:

ԵՎ

Կարճաժամկետ իրավասություն

- Մայրիկի ծանր հիվանդություն:
- Կաթնարտադրության վերսկսում (նորածնի կաթնախառնուրդով որպես փոխարինիչ):
- Սպասել այլ անվտանգ այլընտրանքների:
- Բարձրացնել արտադրությունը՝ վերադառնալու բացառիկ կրծքով կերակրման (ՍԿՄ):
- Կարճաժամկետ բաժանում:

ԿԱՄ

Երկարաժամկետ իրավասություն

- Ոչ մի կրծքով կերակրում՝ մինչև արտակարգ իրավիճակը:
- ՄԻԱՎ-ի դեպքում փոխարինող կերակրում:
- Մայր՝ մահացած կամ բացակա:
- Հազվադեպ բժշկական իրավիճակ:[2]
- Մայրը չի ընդունել երեխային:
- Սեռական բռնություն վերապրած անձ (SGBV), ով պատրաստ չէ կրծքով կերակրման:

2 Սահմանել, արդյոք կրծքի կաթի փոխարինիչը կարող է հիգիենիկ ձևով օգտագործվել տանը

Ի՞նչ է անհրաժեշտ	Մանուկների համար փոշուց կաթնախառնուրդ (PIF)	Մանուկների համար պատրաստի կաթնախառնուրդ (RUIF)
Վերականգման համար խմելու ջուր	Այո	
Ձեռքի լվացման հարմարություններ	Այո	Այո
Մաքուր և չոր պահուստ	Այո	Այո
Տաքացման հարմարություն	Այո	Այո
Լվացման հարմարություններ (մաքուր ջուր և սուզման/լվացման թաս)	Այո	Այո Օգտագործել **մեկանգամյա** բաժակներ, եթե տաքացման և լվացման հարմարությունները առկա չեն:

Արդյո՞ք տրամադրվող փոխարինիչների հավաքածուն ապահովում է հիգիենիկ պայմաններ՝ տնային պայմաններում պատրաստելու համար:

Այո Տրամադրել հավաքածուն

Ոչ Տրամադրել տեղում կերակրում 24/7 ռեժիմով

3 Փոքր քանակությամբ տրամադրել կաթի փոխարինիչ և դրան առնչվող հարմարություններ (BMS հավաքածու)

Համապատասխան* **կաթի փոխարինիչ, որը պիտակավորված է ճշգրիտ լեզվով և համապատասխանում է ԱՀԿ միջազգային օրենսգրքի պահանջներին:**

*Դիտել գծապատկերը *«Արհեստական կերակրման միջամտությունների պլանավորումը և կառավարումը արտակարգ իրավիճակներում»* հրահանգելու համար, թե ինչից է բաղկացած համապատասխան փոխարինիչը՝ կախված երեխայի տարիքից և իրավիճակից:

- Պահուստավորում, պատրաստում և սպասքի մաքրում
- Կերակրում բաժակ
- Անվտանգություն ջուր
- Հիգիենա աջակցություն

4 Խորհրդակցեք և ցուցադրեք, ինչպես կերակրել երեխային, որքան հնարավոր է ապահով ձևով:

- **Ճիշտ, հիգիենիկ պատրաստություն*** 1-1 գործնական
  - **Հիշե՛ք** Կաթի նոսրացումը կամ խտացումը վտանգավո՛ր է
- **Արագ՝ պատասխան կերակրում**
- **Բաժակով կերակրում**[3] 1-1 գործնական ցուցադրում
  - **Հիշե՛ք** Շշով կերակրումը խորհուրդ չի տրվում
- **Որտեղ և ինչպես փնտրել բժշկական խնամք**
- **Ապահով պահուստավորում մաքուր և չոր տեղում**

*Հրահանգներ պատրաստման համար

Քայլեր	Փոշուց կաթնախառնուրդ մանուկների համար	Պատրաստի Կաթնախառնուրդ մանուկների համար
1	Մանրակրկիտ լվանալ ձեռքերը՝ օճառով և ջրով, նվազագույնը՝ 20 վայրկյան:	
2	Զգույշ մանրէազերծել կերակրման (օր՝ բաժակ) և պատրաստման սպասքը: Պատրաստման համար ապահովել մաքուր տեղ:	
3	Եռացնել թարմ, մաքուր ջուր: Թողնել ծածկված ջուրը հովանալու 70 աստիճան ցելսիուսի ցածր պայմաններում: Հնարք՝ 70 աստիճան ցելսիուսի 1 լիտր ջուրը հովացնելու համար պահանջվում է 30 րոպե - մի՛ սպասեք ավելի:	X
4	Արտադրանքի հրահանգներին հետևելու համար, խառնել տաք ջուրը համապատասխան քանակության փոշով մաքուր և մանրէազերծված չափիչ սափորում (օգտագործելով ապրանքի հետ տրամադրված չափման գդալիկը):	X
5	Լավ խառնել մաքուր և մանրէազերծված գդալով:	X
6	Հովացնել պատրաստված կաթնախառնուրդը՝ մինչև այն գոլ՝ ոչ տաք թվա դաստակի ներսի հատվածում կաթեցնելու ժամանակ:	X
7	Լցնել կաթնախառնուրդը մաքուր և մանրէազերծված կերակրման բաժակի մեջ և տալ այն մանուկին:	
8	Թափել որևէ մնացուկ, եթե խառնուրդը չի օգտագործվել 2 ժամվա ընթացքում (խառնել ընտանեկան սննդի մեջ կամ ինքներդ օգտագործել որպես խնամատար անձ/առաջարկել ընտանիքի տարեց անդամի):	
9	Մանրակրկիտ մաքրել կերակրման և պատրաստման սպասքը այն օգտագործելուց հետո:	

5 Սահմանել պարբերական հետևողականության ժամանակացույց (յուրաքանչյուր 2 շաբաթը մեկ կամ ավելի շատ) անչյուր

- **Մշտապես հետևել աճին և առողջությանը**
- **Խորհրդատվություն մանկան և վաղ տարիքի երեխայի կերակրման և այլ թեմաների շուրջ** (ըստ անհրաժեշտության)
- **Ստուգել խնամատար անձի բարեկեցությունը**
- **Վերագնահատել իրավասությունը՝ ներառյալ անվտանգ այլընտրանքները** (օր՝ կաթնարտադրության վերսկսում)
- **Վերամատակարարել կրծքի կաթի փոխարինիչ**
- **Դիմել լրացուցիչ ծառայությունների** (ըստ անհրաժեշտության)

Հիշե՛ք Դեղամիջոցի նման՝ կրծքի կաթի փոխարինիչը կարող է **անհրաժեշտ** և **կենսական** լինել, բայց պետք է տրվի զգուշությամբ, միայն, եթե անհրաժեշտ է և **խիստ վերահսկողության** և **մշտակա հետևողականության** ներքո:

6 Կրկնել 5-րդ քայլը՝ քանի դեռ երեխան կարող է կերակրվել կրծքի կաթով կամ հասնել առնվազն 6 ամսականի*

Փոխարինիչը պետք է տրամադրվի այնքան ժամանակ, քանի դեռ մանուկն ունի դրա կարիքը:

Հիշե՛ք Առողջապահական և սնուցման աշխատակիցներն ունեն **մասնագիտական** պատասխանատվություն՝ **պաշտպանելու**, **խթանելու** և **աջակցելու** առաջարկվող մանուկի և վաղ տարիքի երեխայի կերակրման գործընթացը: Կրծքով կերակրումը փրկում է կյանքեր արտակարգ իրավիճակներում: ԱՀԿ միջազգային օրենսգիրքը կոչ է անում խնամատար անձանց և նրանց երեխաներին, քանի դեռ նրանք իրենց խնամքի տակ են, պաշտպանվելու փոխարինիչների մարքեթինգային վնասակար գործածությունից: Օրենսգիրքն առանձնապես կարևոր է արտակարգ իրավիճակներում:

Առողջապահության և սննդի աշխատակիցները պետք է մշտապես հետևեն ԱՀԿ Միջազգային օրենսգրքին:

*Կաթից բացի՝ այլ, քան մանուկների կաթնախառնուրդը կարող է օգտագործվել որպես **փոխարինիչ վեցամսական կամ ավելի բարձր տարիքի երեխաների մոտ** (օր՝ յուղով լի գերբարձր ջերմաստիճանի կաթ):

1 Այս հանգամանքներում, որտեղ անհատական գնահատումը, աջակցությունը և հետևողականությունը հնարավոր չեն, որտեղ, ինչպես օրինակ՝ բնակչության մուտքը ռիսկային է, դիմել «Մանուկների կերակրումը արտակարգ իրավիճակներում» համակարգող մարմնին:

2 Դիմել ԱՀԿ-ին փոքրաքանակ ընդունելի բժշկական պատճառների համար՝ https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/69938/WHO_FCH_CAH_09.01_eng.pdf

3 Դիմեք գործողությունների՝ մեղմացնելու ռիսկերը, քանի դեռ խնամատարները օգտագործում են շշեր: Դիտել «Մանուկների կերակրումը արտակարգ իրավիճակներում» գործառնական ուղեցույցի 6.23 կետը:

Գծապատկերների «Մանուկների կերակրումը արտակարգ իրավիճակների հիմնախմբում» մի մասը: Ավելին տե՛ս այստեղ՝ www.ennonline.net/ife

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE · ENN · IFE CORE GROUP